

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.002.01.2021

Pan
Adam Wójcik
Burmistrz Miasta Pyskowice
ul. Strzelców Bytomskich 3
44-120 Pyskowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/044 – Zapewnienie dziennej opieki osobom starszym w ramach realizacji Programu „Senior+”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Pyskowicach ul. Strzelców Bytomskich 3 44-120 Pyskowice ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Adam Wójcik, Burmistrz Miasta Pyskowice od dnia 20 listopada 2018 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Polityka senioralna realizowana przez gminę.2. Wykonywanie dotowanych zadań, uzyskanie zakładanych efektów oraz przestrzeganie zasad wykorzystania środków, określonych w Programie Senior+ i w umowach.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2020, do dnia zakończenia czynności kontrolnych ³
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Przemysław Witek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/19/2021 z 19 stycznia 2021 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-3)</p>

¹ Zwany dalej: *Urzędem*.

² Zwany dalej: *Burmistrzem*.

³ 4 marca 2021 r.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200; zwana dalej: *ustawą o NIK*.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Urzędu w zakresie objętym kontrolą.

Program wieloletni „Senior+” na lata 2015-2020⁶ okazał się efektywnym narzędziem zwiększenia aktywnego uczestnictwa osób starszych zamieszkałych na terenie Gminy Pyskowice⁷ w życiu społecznym i do zapewnienia dodatkowego wsparcia codziennego funkcjonowania.

Dzięki właściwemu rozpoznaniu potrzeb i rzetelnemu monitoringowi sytuacji demograficznej oraz konsekwentnie prowadzonej analizie struktury demograficznej Gminy, podjęto działania które pozwoliły na poprawną realizację głównych celów strategicznych w ramach prowadzonej polityki senioralnej.

Prawidłowo wykonano i rozliczono zadania dotowane z budżetu Państwa polegające zarówno na utworzeniu Dziennego Domu Senior+ (jednorazowe wsparcie w ramach Modułu I Programu Senior+), jak i na zapewnieniu funkcjonowania istniejącej placówki (dofinansowanie w latach 2019-2020 w ramach Modułu II Programu).

NIK pozytywnie ocenia uruchomienie w Gminie dwóch programów wspierających osoby starsze, tj. programu „Koperta Życia w Pyskowicach” oraz programu „Pyskowicki Senior 60+”, które spotkały się z dużym zainteresowaniem i pozytywnym odbiorem środowiska senioralnego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

1. Polityka senioralna realizowana przez Gminę Pyskowice

1. Rozpoznanie sytuacji osób starszych na terenie gminy.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., Gminę zamieszkiwało 16 465 osób, z tego 4 500 seniorów (osób w wieku 60 lat lub więcej)⁸, co dawało tej grupie ponad 27% udziału w populacji. Odsetek ten wzrósł od 31 grudnia 2017 r. o ponad 5% (z poziomu 22.1%).

- a) Gmina dokonała pogłębionej analizy sytuacji osób starszych na swoim terenie w ramach przygotowania do sporządzenia *Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pyskowice na lata 2014-2020*⁹. Problematyka została ujęta w Priorytecie strategicznym V *Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych*.

Ponowną diagnozę przeprowadzono w 2015 r. i następnie w 2017 r., w związku z planowanym utworzeniem placówki wsparcia dziennego celem uzupełnienia oferty wsparcia osób starszych. Ponadto, w latach 2017-2020 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyskowicach corocznie sporządzał diagnozy oparte o dane statystyczne pn. *Problemy ludzi starszych i niepełnosprawnych. Formy opieki, obowiązki i możliwości gminy w tym zakresie*.

- b) Generalny wniosek z diagnozy dotyczył konieczności podjęcia działań w związku ze znaczącym wzrostem liczby mieszkańców w wieku 60+

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Program stanowiący załącznik do uchwały nr 34 Rady Ministrów z dnia 17 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 (M. P. z 2018 r. poz. 228), dalej: *Program Senior+* lub *Program*.

⁷ Dalej: *Gmina*.

⁸ Osoby które ukończyły 60 lat. Udział wg grup wiekowych: 2438 osób w grupie 60-69 lat; 1129 osób w grupie 70-79 lat; 933 osoby w wieku 80 lat i powyżej.

⁹ Dalej: *Strategia*, uchwalona uchwałą nr XLV/370/2014 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie przyjęcia *Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pyskowice na lata 2014-2020*.

i towarzyszących temu zjawisku - samotności i niepełnosprawności oraz długotrwałych i ciężkich chorób, a w następstwie stale zwiększającego się zapotrzebowania na świadczenia z pomocy społecznej. Ustalenia znalazły odzwierciedlenie w celu operacyjnym nr III Priorytetu strategicznego V Strategii pn. *Poszerzenie oferty instytucji działających w obszarze wspierania osób niepełnosprawnych i starszych*, w którym m.in. wskazano na *dążenie do utworzenia dziennego domu pomocy społecznej*.

- c) Zgodnie z rekomendacją zawartą w Strategii, Urząd uruchomił placówkę wsparcia dziennego, tj. Dzienny Dom „Senior+” w Pyskowicach, który został utworzony w 2019 r.
- d) Urząd na bieżąco monitorował sytuację osób starszych na terenie Gminy w okresie objętym kontrolą, w tym ich status materialny, stan zdrowia, uwarunkowania rodzinne, aktywność zawodową i społeczną, bezpieczeństwo oraz zapewnienie dostępności do usług socjalnych. Obok standardowych działań rozpoznawczych, wiedzę w powyższym zakresie uzyskiwano również pośrednio poprzez realizację autorskich programów wspierających:
- Program pn. „Koperta Życia w Pyskowicach”¹⁰ skierowany do osób powyżej 60 roku życia, które w ramach ww. programu mogły otrzymać pakiet składający się z karty informacyjnej, w której ujmowano informacje dotyczące jej właściciela (dane osobowe, numer telefonu do bliskiej osoby, przebyte choroby, zażywane leki i uczulenia, etc.), plastikowej koperty oraz naklejki do umieszczenia na drzwiach lodówki z napisem „Tu jest Koperta życia” (umożliwiającej służbom medycznym w razie wypadku lub zasłabnięcia, a także policji, straży pożarnej, straży miejskiej czy służbom socjalnym szybki dostęp do podstawowych informacji o seniorze).
 - Program pn. „Pyskowicki Senior 60+” gwarantujący mieszkańcom miasta, którzy ukończyli 60 rok życia, szereg ulg i zniżek w punktach usługowych czy sklepach na terenie Pyskowic, celem poprawy jakości życia osób starszych¹¹.

Ponadto, działania monitorujące obejmowały swoim zakresem funkcjonujące przy każdej parafii w Gminie - Kluby Seniora oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku. Organizacje te prowadziły aktywizację pyskowickich seniorów zarówno w wymiarze edukacyjnym, zdrowotnym, kulturalnym i krajoznawczo-turystycznym, ale także wspomagały społeczności lokalne i upowszechniały profilaktykę gerontologiczną.

(akta kontroli str. 60-64; 65-71; 74-75)

2. Rodzaje usług społecznych kierowanych do osób starszych

W okresie objętym kontrolą formy wsparcia dostępne dla osób starszych zamieszkujących na terenie Gminy obejmowały:

- ✓ Świadczenia placówki wsparcia dziennego *Senior+*, w Dziennym Domu „Senior+” w Pyskowicach¹² uruchomionym w 2019 r., który od początku

¹⁰ Program przyjęty uchwałą nr XXXVI/262/2017 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 18 maja 2017 r. w sprawie przyjęcia Programu „Koperta Życia w Pyskowicach”.

¹¹ Program przyjęty uchwałą nr XXIV/172/2016 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Programu „Pyskowicki Senior 60+”. Wykaz podmiotów (partnerów programu przygotowujących ofertę wspomnianych wyżej ulg czy zniżek skierowanych do seniorów) zamieszczano na stronie internetowej miasta Pyskowice. Aby zostać partnerem Programu, należało wypełnić deklarację z propozycją oferowanych ulg całorocznych bądź okazjonalnych. Gmina ze swojej strony zapewniła promocję, umieszczając stosowne informacje na stronie internetowej Urzędu Miejskiego.

¹² Dalej: DDS

swojego funkcjonowania zapewnił opiekę 33 mieszkańcom¹³, tj. wszystkim zgłaszającym taką potrzebę. Średni miesięczny koszt pobytu jednej osoby w placówce wyniósł 1273,33 zł w 2019 r. i 1071,60 zł w 2020 r.

- ✓ Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, z których w latach 2017-2020 (do dnia 28 lutego) skorzystało łącznie 218 seniorów¹⁴ z terenu Gminy, były udzielane na bieżąco wszystkim ubiegającym się o wsparcie, a ich miesięczny koszt wyniósł średnio 201,11 zł w 2017 r., 202,51 zł w 2018 r., 348,77 zł w 2019 r. i 389,86 zł w 2020 r.
- ✓ Specjalistyczne usługi opiekuńcze, na które w praktyce nie zgłoszono żadnego zapotrzebowania, niemniej jednak Urząd zabezpieczył warunki do ich realizacji.
- ✓ Całodobową opiekę w ramach pobytu w domu pomocy społecznej (dalej: dps)¹⁵, z którego skorzystało 29 mieszkańców Gminy w 2018 r. (sześciu oczekujących wg stanu na dzień 31 grudnia), 41 osób w 2019 r. (odpowiednio – dwóch oczekujących) i 42 osoby w 2020 r. (jedna osoba oczekująca). Średni koszt pobytu w dps wyniósł 1 559,50 zł w 2017 r., 1 983,71 w 2018 r., 1 820,69 w 2019 r. i 2179,50 w 2020 r.
Burmistrz wyjaśnił, że Problem dostępności usług świadczonych przez całodobowe domy pomocy społecznej jest powszechny i występuje także w Pyskowicach, tym bardziej że nigdy nie funkcjonował tutaj podobny ośrodek. I chociaż sytuacja demograficzna wskazuje na nieuchronny wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi, obecnie z powodu uwarunkowań budżetowych i ekonomicznych, Gmina nie jest w stanie utworzyć ośrodka na swoim terenie. Od kilku lat, czynimy jednak intensywne starania, m.in. nawiązując i rozszerzając współpracę z ościennymi gminami, dzięki czemu sytuacja wyraźnie się poprawiła (zwiększyła się dostępność miejsc i pomimo zwiększających się stale potrzeb, zmalała lista oczekujących na pobyt).
- ✓ Schronisko dla osób bezdomnych¹⁶, do którego w latach 2017-2018 skierowano cztery osoby starsze z terenu Gminy. Nie stwierdzono przypadków odmowy udzielenia schronienia. Koszt utrzymania jednej osoby w schronisku dla osób bezdomnych wyniósł 425,67 zł w 2017 r. i 576,91 zł w 2018 r.
- ✓ Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, gdzie w latach 2019-2020 udzielono wsparcia odpowiednio czterem i trzem osobom starszym, a średni miesięczny koszt pobytu wyniósł w tym przypadku 508,40 zł i 463,39 zł.

Wsparcie udzielone w okresie objętym kontrolą osobom starszym przez Gminę nie obejmowało świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych, jak również nie prowadzono rodzinnych domów pomocy ani mieszkań chronionych. W badanym okresie nie wystąpiły przypadki zapotrzebowania na ww. usługi (brak zgłoszeń od seniorów). Średni czas oczekiwania na

¹³ Odpowiednio: 15 w 2019 r. i 18 w 2020 r.

¹⁴ 2017 – 55; 2018 – 57; 2019 – 52; 2020 – 54

¹⁵ Na terenie Gminy Pyskowice nie znajduje się dom pomocy społecznej. Celem zabezpieczenia dla mieszkańców tej formy wsparcia, Gmina korzystała z usług oferowanych przez ościenne gminy.

¹⁶ Na terenie Gminy nie znajduje się Schronisko dla osób bezdomnych.

realizację świadczeń wynosił: DDS – 20 dni, usługi opiekuńcze – 5 dni oraz DPS – 16 dni (do wydania decyzji o skierowaniu) i 80 dni (do umieszczenia w DPS).

(akta kontroli str. 72, 73, 78)

3. Informowanie seniorów o możliwości uzyskania wsparcia na terenie gminy

Urząd podejmował w okresie objętym kontrolą działania informacyjne skierowane do seniorów z terenu Gminy, informując ich o możliwości uzyskania wsparcia w placówce *Senior+* i dostępności pozostałych form pomocy wynikających z ustawy o pomocy społecznej:

- ✓ W dniach 6-7 marca 2019 r. (w przeddzień uruchomienia) oraz 4-7 czerwca 2019 r. (już w trakcie funkcjonowania) odbyły się w DDS tzw. *dni otwarte*, podczas których pracownicy Wydziału Kultury, Sportu i Spraw Społecznych¹⁷ Urzędu udzielali zainteresowanym wszelkich niezbędnych informacji o powołanej inicjatywie i możliwościach skorzystania ze świadczeń tam dostępnych.
- ✓ Informacje o funkcjonowaniu placówki zamieszczono na utworzonej specjalnie w tym celu witrynie internetowej (<http://www.dds-pyskowice.pl/>) oraz dodatkowo na stronie internetowej Urzędu (www.pyskowice.pl) i OPS w Pyskowicach (<https://ops.pyskowice.pl/>) oraz stronach pyskowickich parafii (swmikolaj-pyskowice.pl; swpawel.eu; www.parafiapyskowice.pl)
- ✓ W lokalnej prasie, tj. *Przeglądzie Pyskowickim* i *Nowinach Gliwickich*, ukazywały się dedykowane artykuły o działalności placówki wsparcia dziennego oraz o różnych wydarzeniach czy inicjatywach kierowanych do osób starszych¹⁸.
- ✓ Pracownicy opieki społecznej każdorazowo w trakcie wizyt domowych u seniorów wręczali ulotki informacyjne o ofercie opieki społecznej na terenie Gminy i formularze rekrutacyjne do placówki wsparcia dziennego.

(akta kontroli str. 74-75; 643-675)

4. Finansowanie pomocy społecznej świadczonej osobom starszym

Gmina zabezpieczyła środki na finansowanie usług opiekuńczych skierowanych do seniorów w całym okresie objętym kontrolą. Wydatki w tym obszarze realizowane przez OPS wynosiły 918 842,01 zł w 2018 r., 1 213 873,63 zł w 2019 r. i 1 441 069,62 zł w 2020 r.¹⁹. Co prawda potrzeby finansowe zgłaszane przez OPS do projektu uchwały budżetowej każdorazowo były wyższe niż przyjęte ostatecznie w uchwale na dany rok (odpowiednio 1 271 220,00 zł, 1 931 200,00 zł i 2 056 100 zł), jednak wykonanie nigdy nie przewyższało budżetu po zmianach (środki były corocznie zwracane do budżetu Gminy)²⁰.

Dyrektor OPS w wyjaśnieniu podał: *Zawyżenie kwot przedłożonych na etapie projektowania budżetu gminy wynikało głównie z ułomności systemu planowania i trochę z osobliwej troski o zabezpieczenie wszystkich potencjalnych*

¹⁷ Dalej: Wydział KSS

¹⁸ Link do przykładowych artykułów w okresie objętym kontrolą: <https://www.pyskowice.pl/czekaja-miejsca-w-dziennym-domu-seniora-2020-09-07,h.html>; <https://www.pyskowice.pl/konkursy-dla-seniorow,2017-02-28,p.html>; <https://www.pyskowice.pl/dla-seniorow/ogolnopolska-karta-seniora.html>; <https://www.nowiny.gliwice.pl/w-pyskowicach-powstaje-klub-60-plus-czyli-dom-seniora>; <https://www.pyskowice.pl/szkolenie-dla-seniorow,2018-10-26,l.html>;

¹⁹ Planowanie/Wykonanie Usługi opiekuńcze: 2018 – 221220,00 / 138514,07; 2019 – 375200,00 / 217635,16; 2020 – 400100,00 / 252626,14; Planowanie / Wykonanie DPS: 2018 – 900000,00 / 690329,94; 2019 – 1300000,00 / 936238,47
2020 – 1400000,00 / 1098466,04.

²⁰ Wysokość zwrotu środków w dyspozycji OPS do budżetu Gminy w poszczególnych latach objętych kontrolą: 2018 rok – 352.377,99 zł; 2019 rok – 717.326.37 zł; 2020 rok – 615.030,38 zł.

wydatków. Niemniej jednak pieniądze, które finalnie zostały przekazane do ops, zagwarantowały realizację wszystkich nałożonych na nas zadań.

(akta kontroli str. 73; 79-80)

5. Rozwój poszczególnych form pomocy seniorom na terenie gminy

Katalog usług oferowanych osobom starszym zamieszkującym na terenie Gminy opisano szczegółowo w pkt 3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Dominującą formą wsparcia w okresie objętym kontrolą były usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, a następnie pobyt całodobowy w dps. Przeciętne wydatki na poszczególne świadczenia wykazywały we wszystkich przypadkach tendencję wzrostową rok do roku, przy czym najwyższy średni miesięczny koszt wiązał się z pobytem w domu pomocy społecznej (np. 2 179,50 zł na osobę w 2020 r., wobec 389,86 zł w przypadku usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania).

W kwestii działań pozwalających na ograniczenie do minimum kierowania seniorów do dps Naczelnik Wydziału KSS Urzędu wyjaśniła: *Wszystkie dotychczasowe działania były prowadzone w oparciu o rzetelne rozpoznanie sytuacji bytowej mieszkańców, a oczekiwane wsparcie docierało do całej grupy potrzebujących, tak długo jak było to możliwe. Jeżeli jednak sytuacja zdrowotna seniora była na tyle zła, że oferowana pomoc nie mogła zapewnić całodobowego bezpieczeństwa, umieszczenie go w domu pomocy społecznej było nieodzowne. Ostateczną przesłanką skierowania do dps zawsze jednak było stosowne zaświadczenie/skierowanie lekarskie.*

(akta kontroli str. 81)

6. Programowanie działań na rzecz seniorów w gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych

Gminna Strategia obejmowała szereg działań na rzecz osób starszych zamieszkujących na terenie Gminy²¹:

- ✓ w części I *Rozdziale 3 – Sytuacja demograficzna*, identyfikowała niekorzystne tendencje demograficzne w latach 2010-2013 poprzedzających sporządzenie dokumentu (odsetek osób, które ukończyły 60 lat i więcej, wynosił odpowiednio od 17,83% w 2010 r., 18,07% w 2011 r., 18,25% w 2012 r. i 19,40% w 2013 r.).
- ✓ w części II *Diagnoza i Analiza problemów społecznych w Pyskowicach* rozpoznawała problemy społeczności, w tym osób starszych dot. m.in. ubóstwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności i alkoholizmu, określając jednocześnie minimum socjalne i minimum egzystencji ze wskazaniem kierunków inwestycji społecznych niezbędnych do ich osiągnięcia.
- ✓ W części V *Rozdziale 2 Priorytacie Strategicznym V Wspieranie Osób Starszych i Niepełnosprawnych* definiowała cele strategiczne i operacyjne projektowanych zmian, kierunki niezbędnych działań, sposoby realizacji strategii i jej ramy finansowe oraz wskaźniki realizacji działań²². W ramach

²¹ Z założenia realizacja Strategii miała być ściśle powiązana z realizacją istniejących lub tworzonych programów społecznych, w tym m.in. Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Lokalnym Programem Pomocy Społecznej, Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Gminnym Programem Wspierania Rodziny.

²² **Cel strategiczny** Integracja społeczna, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, zapewnienie warunków sprzyjających poprawie funkcjonowania i pełnienia ról społecznych osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz osób w wieku emerytalnym, zwłaszcza samotnych, osamotnionych oraz przewlekle chorych. **Cel operacyjny nr I** *Zabezpieczenie potrzeb bytowych osób niepełnosprawnych i starszych; Działania (wybrane zapisy): Zapewnienie pomocy w formie usług opiekuńczych (...) w miejscu zamieszkania* **Cel operacyjny nr II** Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, starszych, zwłaszcza samotnych i osamotnionych, integracja ze środowiskiem lokalnym; Działania: Aktywizowanie osób starszych do udziału w życiu społecznym; **Cel operacyjny nr III** Poszerzenie oferty instytucji działających w obszarze wspierania osób niepełnosprawnych i starszych; Działania: Dażenie do utworzenia dziennego domu pomocy społecznej.

rozwoju nowych form pomocy dla osób starszych zaplanowano m.in. utworzenie dziennego domu pomocy społecznej (cel operacyjny III) oraz zapewnienie pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania (cel operacyjny I).

Strategia zawierała elementy wskazane w art. 16b ustawy o pomocy społecznej. Poszczególne działania skierowane do osób starszych zostały co do zasady zrealizowane do końca 2020 r. Strategia była realizowana m.in. poprzez Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii, Lokalny Program Pomocy Społecznej, corocznie ewaluowany i z realizacji którego co roku sporządzano sprawozdania. Strategia była koordynowana w ramach bezpośredniego nadzoru Burmistrza Miasta. W Strategii uwzględniono działania aktywizujące osoby ze wszystkich grup społecznych, mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, między innymi pikniki rodzinne, festyny itp.

(akta kontroli str. 8-9; 13-36; 55-58)

W Strategii, w ramach zawartego tam określenia jej ram finansowych²³, przewidziano, że działania na rzecz seniorów w latach objętych kontrolą będą opiewały łącznie na kwotę 420 tys. zł (135 000 zł na 2018 r., 140 000 zł na 2019 r. i 145 000 zł na 2020 r.), podczas gdy wydatki zrealizowane były znacznie wyższe i wyniosły ponad 633 tys. zł (151 % zaplanowanej kwoty), tj. odpowiednio 143 219,07 w 2018 r., 229 098,33 w 2019 r. i 260 568,25 w 2020 r.). Obydwa cele operacyjne zostały zrealizowane.

(akta kontroli str. 82)

7. Ocena zasobów pomocy społecznej

Burmistrz Miasta (organ wykonawczy Gminy) przedstawiał terminowo, corocznie w latach 2017-2019 Radzie Gminy w Pyskowicach ocenę zasobów pomocy społecznej²⁴. Obejmowała ona dane o sytuacji demograficznej i społecznej, dane o korzystających z pomocy i wsparcia, informacje o innych rodzajach pomocy i świadczeń oraz zasobach instytucjonalnych pomocy i wsparcia, wykaz kadry pomocy społecznej, informację o zatrudnieniu pomocniczym w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej i zespołach pracy socjalnej i integracji społecznej, zestawienie środków finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego oraz informacje o aktywności projektowo-konkursowej i współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Ocena zasobów została każdorazowo przygotowana m.in. na podstawie danych zebranych przez OPS za pośrednictwem systemu Centralnej Aplikacji Statystycznej MRPiPS i wskazywała formy pomocy objęte niniejszą kontrolą. Wnioski i potrzeby koncentrowały się na wzrastającej liczbie osób starszych i niepełnosprawnych na terenie Gminy, co wymagało uwzględnienia w budżecie Gminy poprzez zwiększenie środków na realizację zadań, głównie usług opiekuńczych oraz DPS. Te potrzeby zostały uwzględnione w kolejnych budżetach.

(akta kontroli str. 87-189; 190-291; 292-360)

²³ Ramy finansowe zostały uzupełnione uchwałą Nr XXI/138/2016 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawie zmiany Uchwały nr XLV/370/2014 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 27 sierpnia 2014 roku w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pyskowice na lata 2014-2020.

²⁴ Termin przedstawienia oceny zasobów za 2020 r. upływa 30 kwietnia 2021 r. Oceny złożono: za 2017 r. – 26 kwietnia 2018 r., za 2018 r. – 10 kwietnia 2019 r. i za 2019 r. – 30 kwietnia 2020 r.

8. Inne lokalne formy skierowane do osób starszych

Urząd uruchomił w okresie objętym kontrolą dwa programy lokalne skierowane do osób starszych, tj. *Koperta Życia* i *Pyskowicki Senior 60+*²⁵. Informacje na ten temat znajdują się w pkt 1 niniejszego wystąpienia.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Wykonywanie dotowanych zadań, uzyskanie zakładanych efektów oraz przestrzeganie zasad wykorzystania środków określonych w Programie Senior+ i w umowach

1. Przygotowanie oferty w ramach Programu Senior+.

- a) Gmina samodzielnie (bez udziału podmiotów trzecich) przygotowała ofertę realizacji zadania w ramach Modułu I Programu. W ofercie tej zwróciła się o dotację w wysokości 300 tys. zł na utworzenie i wyposażenie Dziennego Domu Senior+²⁶ (możliwe dofinansowanie w wysokości do 80% całkowitego kosztu realizacji zadania).
- b) Oferta została złożona na formularzu wskazanym w ogłoszeniu o konkursie, wg wzoru zamieszczonego na witrynach www.senior.gov.pl, www.mrpips.gov.pl.
- c) Oferta spełniała wszystkie wymogi formalne wskazane w Programie, w tym m.in. została podpisana i złożona przez podmiot uprawniony, była kompletna i wskazywała źródło finansowania i kwotę wkładu własnego Gminy na realizację zadania.
- d) Utworzenie placówki „Senior+” obejmowało przebudowę i remont obiektu (w którym wcześniej mieściła się siedziba OPS) w celu zaadoptowania go na placówkę wsparcia dziennego. Do oferty dołączono program inwestycji, zawierający co prawda wszystkie wymagane elementy, jednak niespełniający wymogów co do wzoru. Na wezwanie Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego z 12 stycznia 2018 r. wnioskodawca przedłożył program inwestycji na odpowiednim formularzu, jeszcze w tym samym dniu, tj. 12 stycznia 2018 r.
- e) Do oferty zostały załączone także pozostałe wymagane dokumenty (m.in. oświadczenie o kwalifikowalności VAT, plan finansowy, harmonogram rzeczowo-finansowy), przy czym oświadczenie o kwalifikowalności VAT wymagało dokonania korekty w związku z zastosowaniem nieprawidłowego druku.
- f) Wskazane w ofercie koszty były kosztami kwalifikowalnymi, zgodnie z treścią Programu i treścią ogłoszenia konkursowego. Zaliczono do nich m.in. koszt dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi uzgodnieniami (w tym uzgodnienia p.poż. i higieniczno-sanitarne), przedmiar i kosztorys inwestorski oraz koszt robót budowlanych (w tym remont pomieszczeń)

²⁵ Programy niepowiązane z rocznymi sprawozdaniami/potrzebami składanymi przez OPS?

²⁶ Przy zagwarantowaniu środków własnych w wysokości 80 000 zł, tj. 20% całkowitych kosztów zadania.

zgodnie z załączonym programem inwestycji oraz koszt wyposażenia pomieszczeń zgodnie z wytycznymi Programu „Senior+”.

(akta kontroli str. 361-379)

2. Zawarcie umowy o dofinansowanie z wojewodą

- a) Gmina złożyła terminowo *Oświadczenie o przyjęciu dotacji Moduł 1 Utworzenie lub wyposażenie placówki Senior+ (edycja 2018)*. Dokument został podpisany 26 lutego 2018 r. przez osoby upoważnione, tj. Skarbnika Miasta i Zastępcę Burmistrza Miasta²⁷, i w tym samym dniu przekazany do ŚUW²⁸.
- b) Umowa o dofinansowanie nr 129/2018/SENIOR+/M1²⁹ została podpisana przez Burmistrza Miasta w dniu 12 kwietnia 2018 r., tj. z zachowaniem terminu 15 dni kalendarzowych od daty wezwania do podpisania umowy przez Wojewodę. Okres realizacji zadania wg umowy ustalono na 1 marca - 31 grudnia 2018 r.
- c) W trakcie realizacji zadania Gmina nie występowała do Wojewody Śląskiego z wnioskiem o podpisanie aneksu do umowy o dofinansowanie. Gmina zwróciła się natomiast do Wojewody dwukrotnie z wnioskiem o zmianę harmonogramu rzeczowo-finansowego (pismem z dnia 13 czerwca 2018 r. i 19 listopada 2018 r.) i zmianę kalkulacji dot. kosztów wyposażenia pomieszczeń (pismem z 19 listopada 2018 r.), uzyskując akceptację dla zaproponowanych zmian (zgodnie z § 3 ust. 2 umowy o dofinansowanie zmiany nie wymagały sporządzenia aneksu, a jedynie akceptacji Wojewody).

(akta kontroli str. 380-381; 382-454; 455-460)

3. Wydatkowanie środków i realizacja zadania wskazanego w umowie

- a) Zadanie objęte umową o dofinansowanie zostało w całości zrealizowane zgodnie z ofertą stanowiącą załącznik do umowy, zarówno w zakresie postępowania na wykonanie dokumentacji projektowej wraz z uzgodnieniami koniecznymi do przeprowadzenia prac budowlanych, jak również wyposażenia obiektu.
- b) Dotacja została w całości wydatkowana zgodnie z umową o dofinansowanie. Wszystkie wydatki były ponoszone zgodnie z kalkulacją kosztów dołączoną do umowy, w rozbiciu na trzy pozycje kosztów: 1) *dokumentacja projektowa wraz z uzgodnieniami koniecznymi do uzyskania pozwolenia na budowę lub przeprowadzenie procedury zgłoszenia prac budowlanych nie wymagających pozwolenia na budowę (w tym uzgodnienia p.poż. i higieniczno-sanitarne), uwzględniające specyfikację techniczną robót, przedmiar i kosztorys inwestorski*; 2) *roboty remontowe pomieszczeń zgodnie z załączonym Programem Inwestycji* oraz 3) *koszty wyposażenia pomieszczeń zgodnie z wytycznymi programu*. Nie wystąpiły przesunięcia w zakresie wydatkowania środków pomiędzy poszczególnymi pozycjami kalkulacji kosztów.
- c) Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z załączonym do umowy programem inwestycji i zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym po zmianach zaakceptowanych przez Wojewodę Śląskiego.

(akta kontroli str. 375-379; 419-423; 424; 457-458; 462-476)

²⁷ Działający na podstawie upoważnienia Burmistrza Miasta z dnia 8 września 2017 r.

²⁸ Tj. w terminie 10 dni kalendarzowych od dnia ogłoszenia wyników konkursu przez Wojewodę Śląskiego, zgodnie z pkt VI.1 Programu.

²⁹ Dalej: Umowa o dofinansowanie.

- d) Wybór wykonawcy zadania w zakresie wykonania prac remontowo-adaptacyjnych obiektu odbył się w dniu 18 września 2018 r. na podstawie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³⁰. Burmistrz zlecił do wykonania projekt budowlany w dniu 16 sierpnia 2018 r., zgodnie z art. 4 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych.

(akta kontroli str. 483-490)

- e) Procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach realizacji zadania uległ zmniejszeniu w stosunku do umowy o dofinansowanie, z 78,95% do 65,15%, w związku ze zwiększeniem wartości całego zadania i zaangażowaniem odpowiednio większych środków własnych³¹.

(akta kontroli str. 468)

- f) Gmina prowadziła wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową i ewidencję księgową zadania³², zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³³, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych.

- g) Gmina dokumentowała realizację zadania (techniczną i finansową) w sposób przejrzysty, umożliwiający sprawną kontrolę przebiegu jego realizacji oraz wydatkowania środków pozyskanych z dotacji i własnych, zgodnie z § 4 ust. 2 pkt a umowy o dofinansowanie³⁴.

(akta kontroli str. 611-613)

- h) Gmina prawidłowo wypełniała obowiązki informacyjne dot. realizacji Programu. Więcej informacji na ten temat znajduje się w pkt 3 na str. 6 niniejszego wystąpienia.

4. Organizacja placówki Senior+

- a) Placówka pełniła funkcję placówki wsparcia dziennego w formie Dziennego Domu Senior+ z 15 miejscami, zlokalizowanego w Pyskowicach przy ul. Cichej 1.
- b) Placówka uzyskała status samodzielnej jednostki budżetowej, powołanej uchwałą Rady Miejskiej w Pyskowicach nr V/54/2019 z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie utworzenia Dziennego Domu Senior+ w Pyskowicach oraz nadania statutu Dziennemu Domowi "Senior+" w Pyskowicach.
- c) Statut Dziennego Domu Senior+ w Pyskowicach stanowił załącznik Nr 1 do ww. uchwały. Obok postanowień ogólnych, dokument określał przedmiot

³⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm.

³¹ Wartość zadania zgodnie z umową o dofinansowanie: 380 000 zł, z tego 300 000 zł z dotacji i 80 000 ze środków własnych (78,95%). Wartość zadania wg faktycznie poniesionych wydatków: 460 451,30 zł, z tego 299 995,37 – kwota dotacji (65,15%) i 260 455,93 zł – wkład własny (34,85 %).

³² Księgowość budżetowa Millennium 13.9 BOMARK – zestawienie zapisów na koncie Utworzenie placówki Senior+/KSiSiS - śr. z budżetu Państwa i Utworzenie placówki Senior+/KSiSiS - śr. własne.

³³ Dz. U. z 2019 r. poz. 351, ze zm.

³⁴ Każdy dokument księgowy (faktury, rachunki) został opisany zgodnie z zasadami określonymi w par. 5 ust. 4 umowy i zawierał informacje dot. następujących elementów: - umowa nr z dnia..... zawarta pomiędzy Skarbem Państwa – wojewoda śląskim a w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015=-2020 (edycja 2018); - sprawdzono pod względem formalnym i rachunkowym; - sprawdzono pod względem merytorycznym; - dekretacja na kontach; - klasyfikacja budżetowa; - zatwierdzono na sumę; - zatwierdzono do wypłaty; - umowa z wykonawcą została zawarta zgodnie z ustawą PZP; - pozycja harmonogramu rzeczowo-finansowego; - płatne ze środków z budżetu państwa (w jakiej wysokości); - płatne ze środków z innych źródeł (jakich i w jakiej wysokości).

działalności, w tym cele i zadania oraz zasady gospodarki finansowej i organizacji placówki³⁵.

(akta kontroli str. 614-620)

- d) Zarządzeniem Burmistrza Miasta dla placówki został zatwierdzony Regulamin Organizacyjny Dziennego Domu „Senior+” w Pyskowicach³⁶, określający organizację i funkcjonowanie Domu, w tym jego schemat organizacyjny oraz prawa i obowiązki uczestników Domu.

(akta kontroli str. 621-625)

- e) Rada Miejska uchwaliła w 2019 r. szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych, w tym w Placówce Senior+³⁷. Zgodnie z § 3 ust. 1 uchwały odpłatność za pobyt w domu dziennego pobytu była uwarunkowana kryterium dochodowym³⁸, a bazowa kwota za 1 dzień pobytu wynosiła 25 zł. Zasady odpłatności nie uległy zmianie do dnia zakończenia niniejszej kontroli.

(akta kontroli str. 626-630)

- f) Gmina określiła zasady uczestnictwa w Programie. Zgodnie z zarządzeniem³⁹ Burmistrza Miasta w sprawie regulaminu uczestnictwa w programie pn. Dzienny Dom Senior+ w Pyskowicach, warunkiem przyjęcia do udziału w Programie jest ukończenie 60 roku życia, brak aktywności zawodowej, zdolność do samoobsługi oraz posiadanie miejsca zamieszkania na terenie Gminy. Do wzięcia udziału m.in. w zajęciach ruchowych (kinezyterapii), sportowo-rekreacyjnych i aktywizujących wymagane jest natomiast stosowne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w ww. zajęciach.

(akta kontroli str. 631-639)

- g) Podstawą do określenia kwalifikacji pracowników i współpracowników realizujących zadania w Dziennym Domu Senior+ były wymogi Programu. Gmina zatrudniła kadrę z odpowiednimi kwalifikacjami, w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisko kierownika (1etat), opiekuna (1 etat), terapeuty zajęciowego (fizjoterapeuta – 1 etat), pomocy sprzątającej (1 etat) i informatyka (umowa zlecenie).

(akta kontroli str. 640)

- h) Gmina zabezpieczyła bezpłatny dowóz⁴⁰ seniorom do placówki w okresie od 4 listopada 2019 r. do dnia zakończenia niniejszej kontroli, tj. 30 kwietnia 2021 r.⁴¹.

(akta kontroli str. 641-642)

³⁵ Załącznik nr 2 do uchwały nr V/54/2019 z dnia 28 lutego 2019 r. stanowił wykaz mienia (środków trwałych) DD Senior+.

³⁶ Zarządzenie Nr RZ.0050.279.2019 z dnia 14 listopada 2019 r.

³⁷ Uchwała Nr V/55/2019 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych.

³⁸ Osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego, zgodnie z art. 97 ust. 1 ups.

³⁹ Zarządzenie Nr RZ.0050.054.2019 z dnia 1 marca 2019 r.

⁴⁰ Dzienny Dom „Senior+” utworzony został z dniem 26.03.2019r. Uchwałą Rady Miejskiej nr V/54/2019 z dnia 28.02.2019r., niemniej odbiorcy zadania (seniorzy) zostali przyjmowani do placówki od dnia 20.05.2019r. Po rekrutacji odbiorców zadania diagnozowano ich potrzeby, na podstawie których dopiero prowadzone było postępowanie, w wyniku którego wyłoniono firmę transportową przewożącą seniorów.

⁴¹ Umowa nr 1/2019 pomiędzy Gminą Pyskowice reprezentowaną przez kierownika Dziennego Domu Senior+ a Wykonawcą.

5. Minimalne standardy placówki Senior+

- a) Placówka została dostosowana do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych. Udogodnienia związane z potrzebami tych osób zastosowano zarówno w obrębie zewnętrznego otoczenia budynku (podjazd), ale także przy tworzeniu układu i wyposażenia pomieszczeń wewnętrznych (odpowiednia szerokość przejścia, dedykowane sanitariaty itp.).
- b) Placówka spełniła wszystkie wymogi lokalowe określone w pkt IV.2 ppkt A Programu. Pomieszczenia placówki były zgodne z wykazem wskazanym w ofercie i sprawozdaniu. Nie stwierdzono żadnych odstępstw. W placówce znajdowały się następujące podstawowe (zgodne ze standardami Programu) pomieszczenia: jedno pomieszczenie ogólnodostępne wyposażone w stoły i krzesła, TV i szafę, pełniące funkcję sali spotkań oraz jadalni; pomieszczenie kuchenne, wyposażone w sprzęty, urządzenia i naczynia do przygotowania i spożycia posiłku; jedno pomieszczenie do utrzymania lub zwiększenia aktywności ruchowej lub kinezyterapii wyposażone w podstawowy sprzęt, odpowiedni do potrzeb i sprawności seniorów (np. materace, rotory, drabinki, drobny sprzęt do ćwiczeń indywidualnych); pomieszczenie pełniące funkcję szatni dla seniorów i personelu z indywidualnymi szafkami; jedna łazienka wyposażona w dwie toalety, w tym dla niepełnosprawnych, umywalkę i prysznic z krzeselkiem, uchwyty pod prysznic oraz pokój zabiegowo-pielęgniarski, wyposażony w kozetkę.

Ponadto, Dzienny Dom Senior+ wyposażony był w pomieszczenie klubowe z biblioteczką i prasą ze sprzętem RTV, 2 laptopami z dostępem do Internetu, kanapami, fotelami i stolikami; w pomieszczenie do odpoczynku z miejscami do leżenia; 1 pomieszczenie do terapii indywidualnej lub poradnictwa oraz pralnię z pralką i środkami czystości .

Placówka zapewniała co najmniej 8-godzinną ofertę usług w dniach od poniedziałku do piątku (od 7:30 do 15:30).

(akta kontroli str. 676-693)

6. Sprawozdawczość jednostki samorządu terytorialnego

- a) Zgodnie z rozliczeniem złożonym do ŚUW w dniu 25 stycznia 2019 r. łączna kwota wydatkowana na realizację zadania wyniosła 460 451,30 zł, z tego kwota dotacji – 299 995,37 zł (w tym 240 000 zł koszty utworzenia placówki/przebudowa i 59 995,37 zł wyposażenie) i wkład własny - 160 455,93 zł (w tym 18 450 zł - dokumentacja, 121 005,28 zł - przebudowa pomieszczeń i 21 000,65 zł - wyposażenie).

(akta kontroli str. 694)

- b) Sprawozdanie z realizacji zadania zostało sporządzone zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie.
- c) Sprawozdanie z realizacji zadania zostało dostarczone do ŚUW w dniu 25 stycznia 2019 r., tj. w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania publicznego⁴².
- d) Sprawozdanie uwzględniało wszystkie dane rzeczowe i finansowe. Dane dot. liczby uczestników uwzględniały liczbę seniorów objętych Programem.

⁴² Sprawozdanie z realizacji zadania, które zostało dostarczone do ŚUW w dniu 25 stycznia 2019 r. nie wymagało korekt. Urząd nie otrzymał pisemnej informacji z ŚUW o zatwierdzeniu sprawozdania.

- e) Nie wystąpiły przypadki zwrotu dotacji w zakresie prowadzonej działalności.
- f) Gmina złożyła rozliczenie z wykonanej inwestycji w dniu 25 stycznia 2019 r., tj. w terminie nieprzekraczającym 60 dni od dnia jej zakończenia i przekazania obiektu do użytkowania, na wzorze zgodnym ze wzorem wynikającym z Rozporządzenia. Wojewoda Śląski nie wniósł uwag do treści sprawozdania.
- g) Gmina złożyła sprawozdanie z trwałości realizacji zadania: za rok 2019 w dniu 30 stycznia 2020 r. oraz za rok 2020 w dniu 28 stycznia 2021r. w ŚUW.

W związku z ogłoszonym stanem pandemii w kraju, wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁴³ i poleceniem Wojewody Śląskiego o czasowym zawieszeniu działalności na terenie województwa śląskiego, m.in. dziennych domów i klubów seniora, działalność DDS została zawieszona (13 marca 2020 r.). Ośrodek wznowił funkcjonowanie w okresie od 13 lipca do 19 października 2020 r., po czym od dnia 20 października 2020 r. został ponownie zamknięty (z tych samych powodów). Personel ośrodka (za wyjątkiem 1 osoby przebywającej na zasilku opiekuńczym) realizował jednak w miarę możliwości statutowe działania z wykorzystaniem metod i technik porozumiewania się na odległość (połączenia telefoniczne i video), udzielając na bieżąco porad i konsultacji (np. przygotowując dla pensjonariuszy zestawy ćwiczeń, które mogły być wykonywane w domu, dokonując zakupów, umawiając wizyty lekarskie, realizując opłaty). W okresie wystąpienia COVID-19, od 13 marca 2020 r. do 12. lipca 2020 r., nie dowożono Seniorom posiłków, ze względu na brak zainteresowania tą formą pomocy. Począwszy od 20 października 2020 r. uruchomiono ponownie systematyczną dostawę.

(akta kontroli str. 461-476)

- h) Do dnia zakończenia niniejszej kontroli, Wojewoda Śląski nie przeprowadził kontroli realizacji zadania określonego umową o dofinansowanie.

W zakresie funkcjonowania Programu Senior+ Burmistrz wyjaśnił: *Realizacja Programu „Senior+” w ocenie gminy Pyskowice jest jak najbardziej pozytywna. Poprzez realizację Programu „Senior+” zmniejszyło się przede wszystkim wykluczenie społeczne osób starszych. Osoby starsze, chore, często wyizolowane i wycofane z życia społecznego zostały zaopiekowane i zagospodarowane w ciekawy i atrakcyjny dla nich sposób. Społeczeństwo lokalne zostało uwrażliwione na problemy ludzi starszych poprzez promocję Programu. Zostało przełamane poczucie bezradności osób starszych i zainspirowano seniorów do zwiększenia aktywności społeczno-kulturalnej, pobudzono ludzi starszych do wykonywania różnych zadań. Zwiększona została współpraca międzypokoleniowa poprzez kontakt i dobre relacje z przedszkolakami i uczniami (wymiana międzypokoleniowa). Udział seniorów w zajęciach fizjoterapii spowodował zwiększenie aktywności fizycznej, ale również poprawiło się ich samopoczucie i stan zdrowia. Organizacja spotkań tematycznych i pogadarek pozwoliła na zdobycie, bądź poszerzenie wiedzy na tematy ważne, dotyczące seniorów w życiu codziennym, co niewątpliwie uchroniło ich przed czyhającymi niebezpieczeństwami. Zdobyta wiedza przyczyniła się do poprawy funkcjonowania seniorów. Dzięki*

⁴³ Dz.U. poz. 1842, ze zm. (uprzednio: poz. 374, ze zm.).

realizacji Programu zwiększyło się poczucie godności i spopularyzowano wśród seniorów ekspresję artystyczną, poprzez promowanie ich inwencji twórczej. Dzięki realizowanym zajęciom (warsztaty plastyczne, z rękodzieła, śpiew, zabawy, itp.) zwiększyła się możliwość aktywnego uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym i kulturalnym, ograniczona została marginalizacja i izolacja seniorów w społeczeństwie, zwiększona została oferta spędzania aktywnie czasu wolnego seniorów, przełamano stereotypy na temat starości, zminimalizowane zostało również poczucie wyobcowania. Działania niewątpliwie wpłynęły na lepsze poczucie seniorów, integrację, rozwój, spowodowały radość i uśmiech, zmotywowały do działania i usprawniły ich motorykę, poprawiły kondycję fizyczną i psychiczną, zniwelowały stany depresyjne oraz poczucie samotności. Seniorzy otrzymali zrozumienie, akceptację, komfort i poczucie bezpieczeństwa i chęć do życia.

Ponadto informuję, że na terenie Gminy Pyskowice funkcjonują n/w organizacje pozarządowe/związki seniorskie: Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło w Pyskowicach - Świetlica Osiedlowa, Grupa Związkowa Emerytów i Rencistów "Bumar" Łabędy S.A. - Świetlica Osiedlowa, Klub Seniora 50+ oraz Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku. Co do zasady organizacje te realizują wsparcie w zakresie aktywizacji pyskowickich seniorów, zapobieganiu wykluczeniu społecznemu i marginalizacji społecznej, podniesienia poziomu i jakości życia osób w wieku poprodukcyjnym, stworzenia warunków do dobrego i godnego starzenia się, upowszechniania profilaktyki gerontologicznej i wspomagania rozwoju społeczności lokalnej.

(akta kontroli str. 696-697)

Ponadto, Gmina pozyskała w latach 2019-2020 dwukrotnie środki na zapewnienie funkcjonowania uruchomionego w dniu 26 marca 2019 r. Dziennego Domu Senior+ - w ramach Modułu II Programu:

1. W dniu 3 marca 2019 r. Urząd złożył do ŚUW ofertę na realizację zadania określonego w Module II Programu, która co do treści spełniała wszystkie wymogi formalne Programu⁴⁴. Wojewoda zawarł na tej podstawie z Urzędem umowę na realizację zadania w dniu 23 maja 2019 r. Zgodnie ze sprawozdaniem realizacji zadania (z dnia 30 stycznia 2020 r.), dzięki pozyskanym środkom Gmina zapewniła w 2019 r. opiekę 15 osobom starszym. Poniesione koszty (wartość po korekcie) wyniosły łącznie 213 920,50 zł, z tego 36 000 zł ze środków dotacji i 177 920,50 zł tytułem wkładu własnego. Dla zadania prowadzono przewidzianą umową wyodrębnioną księgowość.

(akta kontroli str. 698, 708, 750, 762, 781)

2. Celem pozyskania środków na realizację zadania w 2020 r., Urząd złożył ofertę do ŚUW w dniu 7 stycznia 2020 r., spełniającą wszystkie wymogi formalne Programu. Na podstawie umowy z dnia 28 maja 2020 r. o realizację zadania, w 2020 r. udzielono wsparcia 18 osobom starszym. Zadanie zostało prawidłowo zrealizowane i rozliczone⁴⁵. Koszt realizacji wg sprawozdania złożonego 28 stycznia 2021 r. wyniósł 192 889,12 zł, w tym 53 759,70 z dotacji i 139 129,42 zł w ramach

⁴⁴ Oferta zawierała dane oferenta (Gminy Pyskowice), woj. Śląskie powiat: gliwicki, ul. Strzelców Bytomskich 3 44-120 Pyskowice tel. 32 332 60 00 faks: 32 332 60 02 e-mail: info@pyskowice.pl http://www.pyskowice.pl, osoba upoważniona do reprezentowania oferenta - Adam Wójcik –Burmistrz Miasta Pyskowice), nazwę i adres jednostki organizacyjnej bezpośrednio realizującej zadanie (Dziennego Domu „Senior”, ul. Cicha 1, 44-120 Pyskowice) oraz szczegółowy zakres rzeczowy zadania publicznego proponowanego do realizacji, w tym krótką jego charakterystykę.

⁴⁵ Nie wystąpiły przypadki zwrotu środków do ŚUW.

wkładu własnego. Szczegółowe badanie dokumentacji zadania zrealizowanego w 2020 r., nie wykazało nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 805-844)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Katowice, dnia 6 lipca 2021 r.

Kontroler prowadzący
Mirosław Sekuła
Doradca techniczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

.....